

Program for netværksmøde vedr. Høretekniske hjælpemidler DTHS netværksgruppe

Tid og sted:

23.marts 2011, kl. 9.30 til 24. marts 2011 kl. 15.30
Fredericia Vandrerhjem, Vestre Ringvej 98, 7000 Fredericia.

Program:

23. marts:

09.30 – 10.00	Ankomst, kaffe og brød
10.00 – 12.00	Landet rundt/sidste nyt
12.00 – 13.00	Frokost
13.00 – 15.00	Hvordan udreder vi i forbindelse med afprøvning og anbefaling af høretekniske hjælpemidler. Forberedelse: Alle medbringer eksempler på egne skemaer mv. og fremlægger en case. Plenum samt gruppearbejde mhp. at udarbejde forslag til fælles procedurer/tilbud osv.
15.00 – 15.30	Kaffepause
15.30 – 18.00	Hvordan følger vi op på brug af høretekniske hjælpemidler? og er der eksempler på undervisningspraksis? Forberedelse: Laver du brugerundersøgelser, opfølgning på bevillinger, undervisningsforløb osv. så medbring relevant materiale og gode eksempler. Plenum samt gruppearbejde mhp. at udarbejde forslag til fælles procedurer/tilbud osv.
18.00 – 19.00	Aftensmad
19.00 – 20.30	Opsamling i plenum af dagens gruppearbejder
20.30 - ?	Kaffe og fri leg

24. marts:

08.00 – 09.00	Morgenmad
09.00 – 12.00	Hvordan går det med teknikken rundt omkring? Er der nye/gamle/ændringer/tiltag/behov osv. for at gå i dybden med særlige hjælpemidler? Forberedelse: medbring hjælpemidler, cases mv. Her er jeg ved at prøve at få en fra Center for anvendt høreforskning til at komme og tale om HINT, der er en skelneprøve i støj, som måske kan bruges til at teste om der er forbedringer ved brug af FM fx
12.00 – 13.00	Frokost
13.00 – 14.15	Lovgivning, nye afgørelser, frit valg og meget mere
14.15 – 14.30	Kaffe
14.30 – 15.30	Evaluering og plan for, hvordan vi kommer videre, ønsker til fremtidige møder samt afrejse.

Referat af THM netværksmøde, marts 2011,

Landet Rundt

Henrik og Marianne, Visp, Næstved:

Stadig abonnementsfinansieret med 5 kommuner (tidl. amtet)

Kommunal høreklub i Næstved i støbeskeen.

Myndighedsansvar på THM og høreapparater i Næstved og anbefaler i de andre kommuner.

Har fortsat åben træffetid 7 steder.

Der er en stigning i offentligt udleverede apparater. Samarbejdet med de private høreklubber er blandet.

Døvblinde samarbejdet kniber det med fordi ørelægerne henviser til de private.

Har selv købt Audit nu

Er 10 ansatte.

Rikke, CRS, Odense:

Tidligere abonnement. Nu ændret til takster på grund af Middelfart kommune som ønskede det, og det breder sig.

Oplever at der mangler den pædagogiske opfølgning i det private.

Projektet i Kerteminde, hvor høreklubben rådgav før endeligt valg af høreklub, ændrede ikke på valg af høreklub, men de har været glade for vejledningen.

Vil udvide justeringstiderne og har købt udstyr til det hele. De har købt "udløsningen" til Audit, hvor man kan trække borgeroplysninger/justeringer ud og arbejde med eksternt og vende tilbage og opdatere databasen.

Underviser meget på SDU

Er 10 ansatte.

Malene og Jette, CKH, Åbenrå:

Er flyttet til Bov og det har betydning for borgerne, at det er blevet længere væk.

Har træffesteder 5 steder.

Har skelnetab-vejledning som selvstændigt tilbud.

Tilbyder vejledning i forbindelse med udlevering af høreapparat

Er beskåret 23% over det hele fra 53 til 35 ansatte på CKH

Er nu blevet bedt om at lave et mere varieret abonnement hvor bl.a. tinnitus-samtaler skal søges. Benytter THI scoren som udredning og basis for forslag til foranstaltning. Meget tungere administrativt også fordi kommunerne har forskellige procedurer.

Mht. THM registrerer de om der ansøges om et hjælpemiddel eller om afprøvningen ender med en "ikke-ansøgning".

Er 9 ansatte.

Karina, KC Bornholm:

En ø - en kommune 😊

KC ansøger om THM og bevillingskompetence ligger så et andet sted.

Har egen audiologiassistent der har været udlånt til ørelægerne. Han trækkes nu hjem og skal til at lave tale og toneaudiometri. Udvalger og tilpasser høreapparater. Styrker at de kan følge borgeren hele vejen. Den ene ørelæge har givet tilsagn om samarbejde. Ny Hørelse nu i Rønne. Er 4 ansatte.

Camilla, CKHM, Vejle

Mister flere kommuner. Har Kolding og Vejle tilbage. Har meget travlt fordi det er de små kommuner, der har trukket sig. Nye tiltag mhp. Høreapparater. Kvalitetssikring af eget arbejde. Er 4 ansatte.

Lars, IKH, Århus:

Har ikke flere træffsteder eller THM afprøvninger i kommunerne, undtagen på arbejdsmarkedet/uddannelsesområdet. De eneste opgaver der er tilbage på instituttet er specialkonsulent, døve, tinnitus, Meniere, kommunikationskurser, børn på aud.kl. i Århus samt hørepedagogisk vejledning på Holstebro sygehus. Er 6 ansatte

Bodil Meldgård, CKH Herning:

Tidligere amt + lidt mere. Bevillingskompetencen i Herning kommune på THM Omstrukturerer i hele centret løbende. Måske egen kommunal hørelinik. Skåret i træffetiden som synlig besparelse, når kommunerne ønsker der spares. Er 8 ansatte + speckons + en vejleder (en langtidssyg, en pensionering uden erstatning+ en udlånt en til Horsens)

Aase CKU Viborg:

Nyansat, kommet for at lære Træffetider i Skive, Viborg, Bjerringbro. Måske egen hørelinik Røget af Auditbase Er 4 ansatte + 2 vejledere

Majken, Edda og Jens, CSV Kbh.:

En kommune en kommune og den nye verdensorden. Laver udredninger til andre kommuner også. BBH, KAS-G er lagt sammen med Riget. Får måske kiggeadgang i audit. Ny ansøgningsprocedure på THM, skal tilbage til sagsbehandlerne, der selv vil udrede behovet og så skal CSV lave afprøvningen og anbefalingen. De er blevet undervist 4 timer! Sagsbehandlerne skal fremover selv rekvirere audiogrammer og lave basisdelen. Er 10 ansatte (6+4)

Francis og Janette, CSU Slagelse:

På vej fra abonnement til takster. Sorø trækker sig hjem for ca. 1,9 mill. pr 1/4 2011 svarende til 1/2 stilling. Sorø har så købt en høreoplysningspædagog af CSU til 6 timers arbejde lokalt. Tinnitus, Meniere, FM udredninger, CI og store THM afprøvninger som skal dækkes af 6 timer om ugen i 43 uger om året. (ca. 30.000 borgere)

Kvalitetssikring i tilbuddene. Lavet et omfattende tilbudskatalog. Dokumentere hvad de laver både tid og indhold.

Nye områder, samarbejde med jobcentrene, tinnituskurser – igen.

Laver tidsregistrering. Bruger klient.

Faglig myndighed og økonomisk myndighed. Debat om kommunernes kasse-tænkning, de har betalt for den faglige myndighed.

Er 4 ansatte

Lene KC Esbjerg:

Audiologiassistent der læser diplom i voksenspecialpædagogik.

VPN kode, så de kan se auditbase.

Udleverer apparater, hvor der er behov for det pædagogisk

Er 4 ansatte alle næsten nyuddannede. Der har manglet overlevering af opgaver på grund af mange omstændigheder.

Mille og Anette, KC Hillerød:

Takstfinansieret, har lært at leve med det.

Kvalitetssikring af høreapparatbevilling

Er 4 ansatte

Erik, ISH Aalborg:

Mange gode muligheder for udvikling.

Har alle kommunerne med på nær en enkelt lille kommune (Rebild) Besparelsen har været at batterier osv. administrerer kommunerne selv

Høreklubben og netværket i kommunerne og instituttet holder fælles møder, hvor der afklares hvad der er hjælpemidler eller lign.

Er nu slået sammen med syn og teknologi. Lars Søtoft skal være centerchef og der skal være 5 mellemledere. Der mangler en høreafdelingsleder.

Er 12 hørekonsulenter + 5 vejledere

Anne-Mette, CSU Roskilde:

Har myndighedsansvar i Roskilde kommune på THM og høreapparater.

Afprøver og anbefaler i de øvrige 5 kommuner. Har debat med den ene om faglig myndighed < økonomisk myndighed.

Administrerer høreapparatbevillinger i 4 kommuner

Har mange nye tiltag: lydtræning fra analog-digital, skelneprøver i forbindelse med FM afprøvninger, samarbejde med jobcentre, nyt tilbud på plejehjem om kommunikationskurser. TSK købes i regionen på grund af manglende elever og at det er svært at holde tegnfaglig kunnen ved lige.

5 ansatte

2) Udredning.

Hvordan udreder vi i forbindelse med afprøvning og anbefaling af høretekniske hjælpemidler?

Case:

Kontaktes af en pårørende, til en hørehæmmet, der har problemer.

Dobbelttid med tolk

Audiogrammet er 50dB ned til 80dB fra 250-8000. Skelneprøven er usikker.

Kommunikationen mellem far og søn går fint, hvis faderen ser på ham. Søn er bedst til at kommunikere og han benytter en del gestik og mimik.

Far kommer i en tyrkisk klub to gange ugentligt, hvor der er store problemer med at deltage i samtaler. Han trækker sig og føler at han har tabt en del livskvalitet.

Har teleslynge til TV og hører også alarmer fint på T.

Når han hviler sig er det uden høreapparater hvor han ikke kan høre nogen alarmer.

Der søges en Wake som udbygning af eksisterende puzzlesystem, så han kan høre dør og telefon uden høreapparater.

Har afprøvet Domino Classic – en forbedring – hjemme til afprøvning. Han blev glad fordi han kunne høre. Synes lyden ikke er god, men en absolut forbedring af taleforståelsen. Afprøvningen blev derfor afsluttet og der blev ansøgt kommunen om den. Måske havde lyden været endnu bedre i et andet hjælpemiddel, men borger følte sig afhjulpel. – bedst og billigst.

Kurser i Hobro:

Bodil fortæller om deres fælleskurser i regionen, hvor de afprøver hjælpemidler undervejs. Der kan de se, at det er en individuel vurdering, hvad der er bedst.

Case:

En mand havde fået FM til job. Han blev fyret fordi der blev klaget over, at nogen troede han aflyttede dem. – det er vigtigt at der er en viden og forståelse på arbejdspladsen om hjælpemidlet.

Case:

Vi skal gøre brugeren er klar til at kunne forklare fx en foredragsholder, at det bare er en sender, der går til høreapparatet. Ikke en optager...

Case:

Pensionister der gerne vil afprøve FM til sociale forhold. Hjælper det? Og hvordan finder vi ud af hvor meget det hjælper? Hvordan følger vi op? CSV benytter Comfort Duett i mange tilfælde.

Når udstyret præsenteres er der mange der vælger fra igen.

- Opfølgning om udstyret benyttes efter hensigten. Fx at det ikke kun benyttes til TV, men primært til kommunikation.
- Lave en liste over billigste og op efter fx Domino classic og opefter.

Åbenrå:

Afprøvning af tele på instituttet.

Både at kunne skifte til tele og vurdering af om der er en forbedring af skelnetabet.

Streaming af TV lyd – de nye muligheder:

Region N må ikke søge, Kbh. må ikke søge, Bornholm må gerne søge, Roskilde må gerne søge

Erik, Ålborg:

Overtog en sag fra en kollega:

Sag endte i det sociale nævn.

77 år dame moderat- svær hørenedsættelse, problemer i sociale aktiviteter og familiesammenhæng.

Pensionist, litteratur, kort, gymnastik, krocket mm klubber.

Afprøver CM-1 Et lukket system og opladning enkel.

Hørekonsulenten går på barsel og når inden at notere hvilke situationer, det er godt eller dårligt.

Privatkøbte Phonak Ekstra apparater som har mulighed for integrerede modtagere. Sønnen ønskede det afprøvet. Erik overtager afprøvningen og der afprøves 6 uger over sommeren. Familien ønsker at der søges om Phonak. Kommunen giver afslag, men nævnet omstøder.

Erik argumenterer bl.a. med, at han ikke anså hendes høreapparat for at kompensere nok for hørenedsættelsen.

- Hvad kan vi lære af det? Vi skal lægge vægt på at der ikke er afhjulpet godt nok og at vi vil hjælpe med at ansøge om bedre høreapparater.

Cases Næstved:

Benytter Contego, er især glade for at man kan høre egen stemme i modtageren.

- Ved høreapparatbevilling ses der på om MCL er målt. Hvis der ikke er målt MCL får man ikke et høreapparat. Måske skal der også laves MCL med høreapparater?

Case:

Indkaldt mhp. bedsidemasker til samtale hos hørekonsulent. Har haft store søvnproblemer og fået sovepiller og siden tinnitus.

Går i seng 17.30 og vågner kl. 01.30 og er vågen i 3 timer før han sover igen og generes af sin tinnitus.

Er meget i tvivl om at ansøge en bedsidemasker, men tilbyder han kan prøve den en periode. Han låner en demo, men bliver samtidig meget vred og klager over hørekonsulenten. Kommer derfor til en anden som søger om den, fordi han faktisk har glæde af den.

- vi har ofte at gøre med mennesker i krise, der ikke altid handler rationelt og forudsigeligt.

Note: Afgørelsen om Mikrolink er sendt med referatet.

3) Opfølgning

Hvordan følger vi op på brug af høretekniske hjælpemidler?
og er der eksempler på undervisnings-praksis?

Odense

Laver opfølgning efter 3 måneder.

Efterkontrol efter bevilling af høreapparat kan være aftalt ved afprøvning, ellers:

Alle førstegangsbrugere får et spørgeskema 6 måneder efter udleveringen.
Alle THM ansøgninger får et spørgeskema efter 3 måneder med frankeret svarkuvert.

Sekretær sender ud og modtager. Hun skimmer lige om alt er ok og arkiverer så. Hvis der er problemer lægges den i kassen til hørepæd. Der laver opfølgning.

Ålborg:

Hver hørepæd laver selv opfølgning og tjekker at alt er ok. Mht. FM ser de borger inden for et år.

Visp:

Efterkontrol på høreapparater.

Vil overveje det på THM området.

Roskilde:

Laver brugerundersøgelse på høreapparatområdet.

Har tidligere lavet opfølgning på FM og har lige startet igen her i 2011. Udsender et spørgeskema og det er muligt for borgeren at markere om der er behov for opfølgning. Vi laver så målrettede hold.

Det har medført, at der bliver indleveret udstyr, der ikke anvendes. – det var alligevel mere besværligt at gå rundt med end udbyttet

Tager alle FM ansøgninger op som fællessager for at sikre den bedste løsning (mest hensigtsmæssige og billigste)

Væsentlighedskriteriet er under pres og kommunernes serviceniveau er forskelligt.

Diskussion:

Hvem repræsenterer vi, når vi laver afprøvning? Vi skal oplyse borgerne om deres rettigheder. (retssikkerhedsloven)

Vi må lægge et serviceniveau på den enkelte institution og få kommunernes serviceniveau med i baghovedet.

Hvis vi laver en fagligt begrundet ansøgning har vi gjort vores.

Hvad gør vi med hjælpemidler, som borgeren selv har fundet på nettet.? Noget vil hjælpe med afprøvning.

Vi skal holde vores faglighed, at vi når vi udreder høretabet og så derefter vurdere om der er basis for et hjælpemiddel.

”Vi vurderer at du er afhjulpet bedst og billigst”.... Frit valg – det er myndighedskommunen, der skal oplyse borgeren om det frie valg.

Jobcenternetværk er CHK tovholder på i Sønderjylland
Region nord, netværk for sagsbehandlere ligger på forvaltningsniveau
Samarbejde med de kommunale sagsbehandlere
Vigtigt at vi sørger for at tilbyde undervisning om THM.

Opsamling på dagens arbejde:

Der skal laves en opdatering af læseplanerne relateret til god praksis gradueringerne
CSV og Francis laver et udkast til en vejledende praksis på udredning af THM

Rikke og Janette laver et oplæg til opfølgning på ansøgninger, hvornår og hvordan og hvad bruger vi dem til. –kvalitetssikring af både valg af hjælpemiddel og vores udredning.

Jette Laver lille skriv om retssikkerhed osv.

A-MF sender afgørelser og bekendtgørelser ud med referatet.

Malene laver en litteraturliste, så alle skal sende deres mest brugte litteraturtitler til hende, så der bliver lavet en samlet liste som inspiration. Hvis du har artikler, så scan dem ind og send dem med.

Efteruddannelse: Muligheder i høreapparaterne før vi sætter andre hjælpemidler på.

Emne: Væsentlighed hvad er det. Væsentligt i hverdagen i hjemmet

Emne: Faglig kompetence over for økonomisk kompetence

Emne: Bedst og billigst og det individuelle skøn

Vi der er til stede på netværksmødet dækker ca. 70 kommuner

Stikord til God Praksis light:

God praksis light: 4-5 sider.
Den optimale sagsgang
Henvise til lovgivningen
Fælles skema der sikrer udredningen (Slagelse)
Er det høreapparatbehandlingen der skal ændres
Skal der undervises i hørestrategier
Skal der afprøves hjælpemidler osv.
Registrering af "frafald af ansøgning"

Send lokale retningslinjer til Francis, så de evt. kan komme med i læseplanen

4) Teknik mm

Hvordan går det med teknikken rundt omkring?

Er der nye/gamle/ændringer/tiltag/behov osv. for at gå i dybden med særlige hjælpemidler?

Senheizer 820 og 840 er ikke kraftige nok og slyngen er nødt til at sidde om halsen. Kan blive kraftig nok med en Link, men det bliver så næsten 2000,- dyrere.

Det vil være så være billigere at benytte en Contego, der også kan benyttes til kommunikation.

Trådløse telefoner:

Siemens Gigaset med bluetooth

Doro er ikke kraftig nok

Ingen positive erfaringer med trådløse telefoner.

IP telefoni:

Jette kender en telefon fra et IP -telefoni der har bluetooth.

Maiken, erhvervssag, hørehæmmet med telefonpasning. Fik en telekonverter tilpasset sin streamer med headset som ekstra mulighed.

Tango kan benyttes i visse tilfælde.

Connectline virker i visse tilfælde.

GN headset Jabra

TV:

Output på scartstik er nedprioriteret på de nye fjernsyn.

Benyt audioudgangene på bagsiden

Eller køb et HDMI kabel og en lille boks fra digital til analog "LINDY"

www.lindy.com

Inger, CSU Slagelse er ved at lave en guide til TV-køb:

Med baggrund i problemerne, der er opstået med digitale flade TV diskuteres det:

Når det vi sætter sammen ikke er godt nok, fx TV med dårlig lyd osv. og vi sætter hjælpemidler på. ? Hvad gør vi? Der er fokus på billedet men ikke på lyden. Anskaffe en soundbar eller koble et stereoanlæg til TV? Hvad kan vi forlange, der skal være af output i et TV før vi sætter THM på?

Trådløs videoringeklokke, Safe home: fra Coop.

Mobiltelefoner:

CSU Slagelse har Doro mobiler til afprøvning fra TDC.

Doro klap på tele har god lyd.

Doro 415 hører man fint i uden høreapparat.

Hvis høreapparatet har Duophone-feature skal dette afprøves først. (Ambra Phonak, Oticon Agil)

Rating af streaming for lyd? Er der forskel?

Connectline – flest roser til Oticon, der er nu også mulighed for en ekstern mikrofon til Streameren

TV-Link – Phonak har mulighed for tilslutning af FM, så der kan benyttes ZoomLink i stedet for SmartLink. Icom kan finjusteres i softwaren.

TEK – god til synshandicappede på grund af tydeligt display, der forsvinder i den nye model.

M-Dex – ingen forsinkelse på lyden

Unite – er vist nok okay, ikke så mange erfaringer

Brugere kritiserer at musiklyden er meget tynd, fordi de typisk har diskantforstærkning. Man kan så give dem en basforstærkning på Icom.

Roskilde vil lave forsøg med skelneprøve med/Uden FM, HINT.

Forslag fra Karina at prøve det samme på tele

Opgave til Delta:

Måle feltstyrken på hhv. 820 og 840

Frit valg mm

Det er kommunen, der bevilger som skal oplyse om det frie valg.

”Bagatelgrænsen” er kun gældende for egenbetaling over 2500,- kr.

Vi skal sikre os, at de er kompenseret med det som de selv køber. Muligheden for at tjekke det kommer, når fakturaen kommer til kommunen, hvor man kan se, hvad de reelt har anskaffet.

Eksempel: telepude afhjælper, borger ønsker HearitAll.

Artone halsslynge har mange reparationer.

Arbejdsmarked:

Jobcenter, afgørelse: (fra 2006)

Afslag på arbejdsredskaber fordi han var pensionist. Man kan ikke få hjælpemidler til job efter lov om aktiv beskæftigelse.

I Kbh. bliver en del FM sager sendt fra Jobcenter retur til § 112, stk. 3.

Man skal være skarp på om det KUN er til erhverv og ikke må tages med hjem.

Evaluering:

Givende både indhold og det uformelle

Opfanger mange ideer

Hvor sætter vi vores grænser

Hvad er niveauet andre steder, vi er meget forskellige

Godt forum sammen og godt at vores mailkorrespondance fungerer, når der er behov.

Måske mere praktisk, hands-on? Selvom det er tidskrævende? Eller hører det mere hjemme lokalt?

Nye ideer med hjem

Lært noget om nye ting

Nybegynder har fået mange input

Godt at der nye opgaver til alle

Cases er gode som oplæg for diskussioner og udveksling/input

Dejligt at blive inspireret selvom man måske ikke kan anvende det selv i hverdagen

Megen ny viden til nye.

Refleksioner over egen praksis

Rart at høre at andre også har problemer med at få teknikken til at virke

Mere!

Rart at få ansigter på kolleger

Bruge mailen fx på praktiske oplysninger om streamerbatteriet skal skiftes ofte osv.

Rart med tid til fordybelse

Genopfriskning af læseplanen er en lokal diskussion værd

Dejligt at der kommer noget konkret ud af det

Rart at snakke kommunale afgørelser, skuffecirkulærer, sags gange og tunge gange

Forum til både de gode og de dårlige historier

Den nye verdensorden

Ærligheden om hverdagen

Stedet rigtig godt

Næste år

- Færdiggøre læseplan 2 efter afprøvning
- Hvad gør vi når høreapparatet ikke afhjælper nok i sig selv? Ombytning af apparater.
- Features til høreapparater – hvilke kan vi tage fat i først inden vi sætter flere THM på. Fordele apparaterne mellem hinanden. Og så der ud over have alt dims der følger med og så koblet til alm. tele også.
- Opfølgning HINT
- Opfølgning frit valg
- Hands-onCases, cases, cases

Forslag til Vingsted (A-MF):

Hvilke features er der i softwaren og i hvilke høreapparater er de så. Hvad tror i så det hjælper på/i hvilke situationer.? Medbringe hele sortimentet.

DTHS høresøjlemøde:

Ønske 2 enkeltdage i 2012 og 2 sammenhængende dage i 2013

Argumentet for at udvide til 2 dage i 2012 er, at der er behov for det. Vi kan ikke nå både teori, praksis og teknik på en enkelt dag. Den ene dag skal have teknik som indhold, den anden teori og praksisdelen i forhold til afprøvning og undervisning